

F. t. l. vedr. straffeloven

ge regler i ministeransvarlighedsloven, jf. lov nr. 117 af 15. april 1964, og lov om Rigsretten, jf. lovbekendtgørelse nr. 641 af 17. september 1986. Udøvelse af »offentligt hverv« antages normalt også at foreligge i tilfælde, hvor funktioner på det offentliges vegne udøves i virksomheder, der er organiseret som erhvervsdrivende selskaber. Desuden kan der i særlovgivningen være fastsat bestemmelser, der gør bl.a. straffelovens § 144 anvendelig på virksomhed, der kræver autorisation, f.eks. advokater og advokatfuldmægtige, jf. herved retsplejelovens § 129.

I det følgende benyttes betegnelsen »tjenestemand« for alle disse personer, der virker i offentlig tjeneste eller hverv.

Det er i forarbejderne til straffeloven forudsat, at lovens bestemmelser om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv alene omfatter personer, der virker i dansk offentlig tjeneste eller hverv. Straffelovens § 122 giver således ikke mulighed for at straffe den, der bestikker en person i udenlandsk offentlig tjeneste eller hverv. Tilsvarende er det ikke muligt efter straffelovens § 144 at straffe personer ansat i udenlandsk offentlig tjeneste eller hverv eller i en international organisation for at modtage bestikkelse.

4.6.2. Udtrykket »gave eller anden fordel« i § 122 og § 144 omfatter både økonomiske og andre fordele, f.eks. tilsagn om personlige gentjenester. Det er endvidere uden betydning, om fordelene skal komme andre end tjenestemanden til gode, f.eks. den pågældendes ægtefælle, børn eller andre, hvis fordel tjenestemanden har interesse i.

4.6.3. *Straffelovens § 122* adskiller sig på visse punkter fra straffelovens § 144. Således er det alene den fordel, der ydes for at formå tjenestemanden til at gøre sig skyldig i en pligtstridig handlemåde, der er strafbar efter § 122. Ydelse af fordele, hvis formål udelukkende er at begunstige i et omfang, der er forenelig med tjenestens rette udførelse, kan ikke medføre strafansvar efter denne bestemmelse. Modtagelse kan efter omstændighederne være strafbar for tjenestemanden efter straffelovens § 144, jf. nedenfor.

Endvidere omfatter § 122 ikke ydelse af gave eller anden fordel som vederlag eller erkendtlighed for en tjenestehandling, der allerede er udført uden forudgående tilsagn herom.

4.6.4. Modtagelse af bestikkelse, jf. *straffelovens § 144*, er i modsætning til ydelse af bestikkelse strafbar, uanset om formålet med ydelsen er at formå tjenestemanden til at foretage en pligtstridig eller ikke-pligtstridig handling eller undladelse. Det er endvidere uden betydning for bestemmelsens anvendelse, om modtagelsen sker, efter at den pågældende tjeneste-

handling er foretaget uden forudgående tilsagn om belønning. Tilfælde, hvor en tjenestemand efter foretagelse af en ikke-pligtstridig handling modtager f.eks. en gave, er dog i sagens natur mindre strafværdige og straffes derfor efter omstændighederne mildere end tilfælde, hvor tjenestemanden f.eks. har taget sig betalt for at foretage en pligtstridig og måske tillige strafbar handling.

Det er en betingelse for at anvende straffelovens § 144, at begunstigelsen har forbindelse med tjenesteudøvelsen. Derimod er det som nævnt ikke nødvendigt at kunne påvise en forbindelse mellem den fordel, der er modtaget, og en bestemt handlemåde.

Det kan undertiden, navnlig for offentligt ansatte, hvis virksomhed ikke består i myndighedsudøvelse, give anledning til tvivl, om modtagelse m.v. af gaver eller andre fordele er uberettiget, jf. straffelovens § 144. Ordet »uberettiget« antages at indebære et forbehold om at kunne holde ydelser af underordnet karakter, der ikke rummer risiko for indflydelse på tjenestens udøvelse, uden for det strafbare område. Opmærksomheder, der ydes i anledning af modtagerens virke i almindelighed, f.eks. i forbindelse med jubilæum, fratreden eller forflyttelse, anses således normalt ikke som uberettigede.

4.6.5. I tilfælde af passiv bestikkelse kan det komme på tale at pålægge *disciplinærstraf*. Efter § 24 i tjenestemandensloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 572 af 5. august 1991 med senere ændringer, kan som disciplinærstraf for tjenstlig forseelse anvendes advarsel eller irrettesættelse, bøde ind til 1/2 månedes løn, overførsel til andet arbejde eller andet arbejdssted eller anden stilling inden eller uden for ansættelsesområdet, degradation eller afsked.

Efter tjenestemandenslovens § 22, stk. 3, kan en tjenestemand, der er mistænkt for et strafbart forhold, forlange sagen behandlet som en straffesag. Dette er ikke til hinder for, at der efter straffesagens afslutning iværksættes tjenstligt forhør imod tjenestemanden.

Udnytter tjenestemanden ikke den nævnte adgang til at forlange sagen behandlet som en straffesag, er der ikke noget til hinder for, at der gennemføres en tjenestemandssag, og at der efter denne sags afslutning gennemføres en straffesag. Findes tjenestemanden skyldig under den efterfølgende straffesag, kan der ved strafudmålingen tages hensyn til, hvis gerningsmanden i disciplinærsagen er blevet suspenderet eller afskediget fra sin stilling, jf. princippet i straffelovens § 87.

4.6.6. Tidligere kunne der efter omstændighederne opnås *fradrag ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst* for dokumenterede udgifter til bestikkelse,